

op in de realiteit. Van een dialectiek tussen de theatervorm en de vorm van het reële is geen sprake meer, wat wel gezegd kon worden van het barokke theater. Maar nu wordt ook de scenische illusie ontkend. Er is gewoonweg geen scène meer omdat het reële zich in zijn pure en lege vorm laat zien. Dit is de obscene vorm van het antitheater.

Soms lijkt het of Baudrillard deze ontwikkeling betreurt. Toch wil hij over de ondergang van de scène niet nostalgisch doen. Met Baudelaire stelt hij dat het kunstwerk uit moet zijn op shock, vreemdheid, verrassing, onrust,

vlocibaarheid en zelfs zelfvernietiging. Het kunstwerk moet werken aan de deconstructie van zijn traditionele aura, zijn gezag en zijn illusievermogen. Het moet zichzelf als vertrouwd object vernietigen en wanstaltig vreemd worden. Het moet schitteren in de obsceniteit van de lege vorm, als puur object, als fetisj. Wat kan het kunstwerk nog anders creëren dan lege vormen? De tekens die het voortbrengt vallen niet alleen uiteen in hun uiterlijke vorm (de betekenaar) en datgene waar de tekenen voor staan (het betekende), de betekenaars ketenen zich ook zo aan elkaar dat

geen enkel betekende nog stand houdt. Het kunstwerk is als een droom waarin de woorden, ontdaan van hun betekenis, als dingen functioneren en zich in hun materiële, onzinnige staat aaneenschakelen. De tekens worden objecten en een betekenisgevend subject is verdwenen. In die zin worden de tekens magisch en verleidelijk. Verleiden is in het geheel niet zijn subjectiviteit aan de ander openbaren, maar weigeren het terrein van de objectiviteit te verlaten: op dit terrein de strijd aangaan door zich tot een fascinerend object te maken (Sartre).

Dana Caspersen in Eidos:Telos - William Forsythe, Ballet Frankfurt / Dominik Mentzos

